

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL

JULIANE KOKOTT

prezentate la 4 septembrie 2008¹

I — Introducere

1. House of Lords (Regatul Unit) adresează Curții o întrebare cu titlu preliminar dacă interdicțiile de a acționa în justiție („anti-suit injunctions”) pronunțate în vederea respectării unei convenții de arbitraj sunt compatibile cu Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială².

2. În cauza Turner³, Curtea s-a pronunțat deja într-un alt context în sensul că interdicțiile de a acționa în justiție contravin Convenției de la Bruxelles⁴. În acea cauză, unei părți

într-un litigiu pendinte la o instanță *statală* din Regatul Unit i s-a interzis să inițieze sau să continue o procedură la o instanță dintr-un alt stat contractant. În prezenta cauză, Curtea este solicitată să se pronunțe dacă interdicțiile de a acționa în justiție sunt inadmisibile și în situația în care sunt pronunțate în susținerea unei proceduri de arbitraj.

3. Astfel, după pronunțarea Hotărârii Turner, instanțele din Regatul Unit continuă să pronunțe interdicții de a acționa în justiție atunci când consideră că o parte care a introdus o acțiune la o instanță din alt stat membru încalcă o convenție de arbitraj, în temeiul căreia este competentă o instanță arbitrală din Regatul Unit⁵. Aceste instanțe consideră că Hotărârea Turner nu se opune unei asemenea practici întrucât Regulamentul nr. 44/2001 nu se aplică arbitrajului.

1 — Limba originală: germana.

2 — JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19, vol. 3, p. 74.

3 — Hotărârea din 27 aprilie 2004 (C-159/02, Rec., p. I-3565).

4 — Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 1972, L 299, p. 32), astfel cum a fost modificată prin Convenția din 9 octombrie 1978 privind aderarea Regatului Danemarcei, a Irlandei și a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (JO L 304, p. 1 și – text modificat – p. 77), prin Convenția din 25 octombrie 1982 privind aderarea Republicii Elene (JO L 388, p. 1) și prin Convenția din 26 mai 1989 privind aderarea Regatului Spaniei și a Republicii Portugheze (JO L 285, p. 1).

5 — A se vedea Through Transport Mutual Insurance Association (Eurasia) Ltd împotriva India Assurance Co Ltd [2005] 1 Lloyd's Rep 67.

II — Cadrul juridic

A — *Convenția de la New York*

4. Toate statele membre ale Comunității Europene sunt părți la Convenția de la New York din 10 iunie 1958 pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine (denumită în continuare „Convenția de la New York”) ⁶.

5. Articolul I din Convenția de la New York stabilește, la alineatul (1), domeniul de aplicare material:

„Prezenta Convenție se aplică recunoașterii și executării sentințelor arbitrale date pe teritoriul unui alt Stat decât acela unde se cere recunoașterea și executarea sentințelor și rezultate din diferende între persoane fizice sau juridice. [...]”

6 — Convenția Națiunilor Unite pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, semnată la New York la 10 iunie 1958, *United Nations Treaty Series*, vol. 330, p. 3. A se vedea lista statelor contractante la adresa: www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/arbitration/NY_Convention_status.html.

6. Articolul II din Convenția de la New York prevede:

„(1) Fiecare din Statele contractante recunoaște convenția scrisă prin care părțile se obligă să supună unui arbitraj toate diferențele sau numai anumite diferende care s-au ivit sau ar putea să se ivească între ele privind un raport de drept determinat, contractual sau necontractual, referitor la o problemă susceptibilă de a fi reglementată pe calea arbitrajului.

(2) [...]

(3) Tribunalul unui Stat contractant, sesizat cu un litigiu privind o problemă asupra căreia părțile au încheiat o convenție în sensul prezentului articol, va îndruma părțile la arbitraj, la cererea uneia dintre ele, dacă nu constată că zisa convenție nu este caducă, inoperantă sau nesusceptibilă de a fi aplicată.”

7. Articolul V din Convenția de la New York reglementează recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale, în special condițiile în care recunoașterea și executarea unei sentințe arbitrale pot fi refuzate în mod excepțional. Printre aceste condiții se numără incapacitatea, în temeiul legii personale, a unei părți la

convenția de arbitraj, lipsa de validitate de convenției de arbitraj în temeiul legii pe care părțile au supus-o sau al legii țării în care sentința a fost pronunțată, încălcarea dreptului la apărare în temeiul legii țării în care a avut loc arbitrajul și depășirea domeniului de aplicare material al compromisului. În plus, recunoașterea și executarea pot fi refuzate atunci când, potrivit legii țării în care trebuie recunoscută și executată sentința arbitrală, obiectul diferendului nu este susceptibil a fi reglementat pe calea arbitrajului sau atunci când recunoașterea ori executarea este contrară ordinii publice a acestei țări.

(15) În interesul administrării armonioase a justiției, este necesar să se reducă la minimum posibilitatea apariției procedurilor concurente și să se evite pronunțarea în două state membre a unor hotărâri ireconciliabile. Trebuie să fie prevăzut un mecanism clar și eficace de rezolvare a cazurilor de litispendență și de conexitate [...].

(16) Încrederea reciprocă în administrarea justiției la nivel comunitar justifică recunoașterea deplin drept a hotărârilor pronunțate într-un stat membru fără să fie necesară, cu excepția contestațiilor, recurgerea la o altă procedură.

B — *Regulamentul nr. 44/2001*

8. Considerentele (14)-(16) și (25) ale Regulamentului nr. 44/2001 au următorul cuprins:

[...]

„(14) Autonomia părților într-un contract, altul decât un contract de asigurare, contract încheiat cu consumatorii sau contract de muncă în cazul căruia este permisă numai o autonomie limitată de stabilire a instanței competente, trebuie să fie respectată, sub rezerva competenței exclusive a instanțelor prevăzute în prezentul regulament.

(25) Respectarea angajamentelor internaționale pe care statele membre și le-au asumat impune ca prezentul regulament să nu aducă atingere convențiilor la care statele membre sunt parte și care reglementează anumite materii.”

9. Articolul 1 din regulament stabilește domeniul de aplicare al acestuia, după cum urmează:

„O persoană care are domiciliul pe teritoriul unui stat membru poate fi acționată în justiție într-un alt stat membru:

„(1) Prezentul regulament se aplică în materie civilă și comercială indiferent de natura instanței. El nu se aplică, în special, în materie fiscală, vamală sau administrativă.

[...]

(2) Prezentul regulament nu se aplică pentru:

3. în materie delictuală și cvasidelictuală, în fața instanțelor de la locul unde s-a produs sau riscă să se producă fapta prejudiciabilă; [...]"

[...]

(d) arbitraj.

11. De asemenea, trebuie amintite dispozițiile regulamentului privind evitarea deciziilor contradictorii. În ipoteza litispendenței, articolul 27 din regulament prevede:

[...]"

10. Cu privire la răspunderea delictuală, articolul 5 din regulament prevede:

„În cazul în care cereri având același obiect și aceeași cauză sunt introduse între aceleași părți înaintea unor instanțe din state membre diferite, instanța sesizată ulterior suspendă din oficiu acțiunea până în momentul în care se stabilește competența primei instanțe sesizate.”

12. În plus, în vederea evitării unor decizii contradictorii în caz de conexitate, articolul 28 din regulament prevede:

„(1) În cazul în care acțiuni conexe sunt pendinte înaintea unor instanțe din state membre diferite, instanța sesizată ulterior poate suspenda judecata.

(2) Dacă aceste acțiuni sunt pendinte în primă instanță, instanța sesizată ulterior poate, la cererea uneia dintre părți, să-și decline competența, dacă prima instanță sesizată are competență în acțiunea în cauză și dacă legislația internă permite conexarea acestor acțiuni.

(3) În înțelesul prezentului articol, sunt considerate conexe acele acțiuni care sunt atât de strâns legate între ele încât este oportună instrumentarea și judecarea lor în același timp pentru a se evita riscul pronunțării unor hotărâri ireconciliabile în cazul judecării separate a cauzelor.”

C — Dreptul național aplicabil

13. În dreptul englez, temeiul juridic al interdicțiilor de a acționa în justiție este constituit de articolul 37 alineatul (1) din Legea din 1981 privind Curtea Supremă (Supreme Court Act 1981), care prevede că „[î]n toate cazurile în care se justifică și este oportună, High Court poate pronunța, printr-o ordonanță interlocutorie sau definitivă, o somație [...]”. Cu privire la „anti-suit injunctions” în susținerea unei convenții de arbitraj, articolul 44 alineatul (1) și alineatul (2) litera (e) din Legea din 1996 privind arbitrajul (Arbitration Act 1996) prevede că instanțele naționale au aceeași competență de a dispune prin somație ca și cea de care dispun în vederea desfășurării procedurii judiciare.

14. „Anti-suit injunctions” se adresează unui reclamant actual sau potențial într-o procedură desfășurată în străinătate. Acestuia i se interzice inițierea sau continuarea unei proceduri la acea instanță. În cazul în care pârâtul nu respectă interdicția de a acționa în justiție, se expune unor sancțiuni pentru ofensă adusă instanței judecătorești (*Contempt of Court*). Aceasta poate determina pedepse sensibile mergând până la privarea de libertate sau punerea sub sechestru a bunurilor situate în Regatul Unit. În plus, există pericolul ca, în cazul în care este încălcată o „anti-suit injunction”, instanțele britanice să nu recunoască și să nu execute deciziile pronunțate în străinătate⁷.

⁷ — A se vedea Toepfer International GmbH împotriva Molino Boschi (Q.B.D.) [1996] 1 Lloyd's Rep 510, [1996] C.L.C. 738, [1997] I.L.Pr. 133; Philip Alexander Securities and Futures Limited împotriva Bamberger (Court of Appeal) [1997] I.L.Pr. 73; [1996] C.L.C. 1757.

III — Situația de fapt, cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare și procedura în fața Curții

15. În luna august 2000, Front Comor, o navă aparținând West Tankers Inc. și care fusese navlosită de Erg Petroli SpA a intrat în coliziune la Siracusa (Italia) cu un ambarcader aflat în proprietatea Erg Petroli, producând daune. Contractul de navlosire conținea o convenție de arbitraj potrivit căreia toate litigiile rezultate din contract erau supuse soluționării de către un tribunal arbitral la Londra. În continuare, se stipula aplicarea dreptului englez.

16. Riunione Adriatica di Sicurtà SpA, cu începere de la 1 octombrie 2007 Allianz SpA, și Generali Assicurazioni Generali (denumite în continuare „Allianz și alții”) au asigurat Erg Petroli și au plătit despăgubiri pentru daunele provocate prin coliziune până la concurența sumei asigurate. Pentru daunele care nu au fost acoperite, Erg Petroli a inițiat împotriva West Tankers o procedură de arbitraj la tribunalul arbitral din Londra.

17. La 30 iulie 2003, Allianz și alții au introdus o acțiune împotriva West Tankers la instanța din Siracusa pentru recuperarea sumei care a fost plătită Erg Petroli cu titlu de servicii de asigurare. Aspectele privind răspunderea, care joacă un rol în cadrul procedurii judiciare din Italia, sunt în principal aceleași ca și cele invocate în cadrul procedurii de arbitraj. Problema principală în ambele cazuri este dacă West Tankers poate invoca lipsa sa de răspundere pentru o eroare

de navigație în temeiul clauzei 19 din contractul de navlosire sau care decurge din așa-numitele Reguli de la Haga⁸.

18. La 10 septembrie 2004, West Tankers a introdus la High Court, în Regatul Unit, o acțiune împotriva Allianz și alții în vederea constatării faptului că litigiul ce făcea obiectul procedurii la instanța din Siracusa rezulta din contractul de navlosire și că, prin urmare, Allianz și alții, care au formulat acțiune pe baza subrogației legale, trebuie să respecte convenția de arbitraj. De asemenea, pe calea unei acțiuni privind măsurile provizorii, West Tankers a solicitat ca părâtelor să li se interzică să inițieze o acțiune pentru soluționarea litigiului la o instanță diferită de tribunalul arbitral și, în special, să li se interzică să continue procedura pendinte la instanța din Siracusa.

19. High Court a arătat că, potrivit jurisprudenței Court of Appeal⁹, Hotărârea Turner nu excludea interdicția de a acționa în justiție, pronunțată în susținerea unei convenții de arbitraj, și a admis cererea.

8 — Convenția internațională pentru unificarea anumitor reguli în materie de conosament (International Convention for the Unification of Certain Rules of Law relating to Bills of Lading) (Bruxelles, 25 august 1924), modificată prin Protocolul de modificare a Convenției internaționale pentru unificarea anumitor reguli în materie de conosament (Regulile Visby) (Bruxelles, 23 februarie 1968) și prin Protocolul de modificare a Convenției, astfel cum a fost modificată prin Protocolul din 23 februarie 1968 (Bruxelles, 21 decembrie 1979) [*United Nations Treaty Series*, vol. 1412, p. 127 (punctul 23643)].

9 — Through Transport Mutual Insurance Association (Eurasia) Ltd împotriva New India Assurance Co Ltd [2005] 1 Lloyd's Rep 67.

20. În urma sesizării cu apelul declarat împotriva acestei decizii, prin decizia din 21 februarie 2007, House of Lords a adresat următoarea întrebare preliminară:

„Dispoziția unei instanțe judecătorești dintr-un stat membru prin care se interzice unei persoane să inițieze sau să continue o procedură într-un alt stat membru pentru motivul că o asemenea procedură ar constitui o încălcare a unei convenții de arbitraj este compatibilă cu Regulamentul (CE) nr. 44/2001?”

21. În cadrul procedurii în fața Curții au prezentat observații părțile din acțiunea principală, guvernul francez și guvernul Regatului Unit, precum și Comisia Comunităților Europene.

IV — Cu privire la întrebarea preliminară

22. Prin intermediul întrebării preliminare, House of Lords solicită să se stabilească dacă, în lumina Hotărârii Turner, „anti-suit injunctions” sunt incompatibile cu Regulamentul nr. 44/2001 atunci când se raportează la un litigiu pe care părțile l-au supus arbitrajului.

A — Hotărârea Turner

23. În Hotărârea Turner, Curtea s-a pronunțat în sensul că, în cazul unei proceduri inițiate la o instanță din alt stat membru, Convenția de la Bruxelles se opune pronunțării unei interdicții de a acționa în justiție, chiar și atunci când partea care inițiază procedura în străinătate acționează cu rea-credință în scopul împiedicării derulării unei proceduri aflate deja în curs de desfășurare.

24. În esență, motivarea Curții se întemeiază pe principiul încrederii reciproce care stă la baza convenției¹⁰. Aceasta are următorul cuprins:

„De la bun început trebuie amintit că fundamentul convenției este încrederea pe care statele contractante o acordă în mod reciproc sistemelor lor juridice și instituțiilor lor judiciare. Această încredere a permis punerea în aplicare a unui sistem de competențe obligatoriu pe care trebuie să îl respecte toate instanțele care intră în domeniul de aplicare al convenției și renunțarea corelativă din partea acestor state la normele lor interne

¹⁰ — A se vedea în acest sens în special considerentul (16) al Regulamentului nr. 44/2001 (citat la punctul 8 din prezentele concluzii).

de recunoaștere și de *exequatur* a hotărârilor pronunțate în străinătate, în favoarea unui mecanism simplificat de recunoaștere și de executare a deciziilor judiciare.”¹¹

25. Astfel, în Hotărârea Gasser¹², Curtea a răspuns la întrebarea dacă instanța sesizată a doua oară trebuie să suspende judecarea cauzei atunci când procedura era pendinte la o instanță din alt stat contractant în temeiul articolului 21 din Convenția de la Bruxelles (care corespunde articolului 27 din Regulamentul nr. 44/2001), în cazul în care, în opinia instanței sesizate a doua oară, instanța sesizată prima dată era vădit necompetentă în temeiul unei convenții atributive de jurisdicție. Chiar și atunci când procedura privind declararea competenței și care este pendinte la instanța sesizată prima dată este de durată, fiind posibil ca această instanță să fie sesizată numai în scop dilatoriu, Curtea nu a admis derogarea de la norma privind litispendența. Instanța sesizată prima dată trebuie ea însăși să își verifice competența. Numai atunci când această instanță își declară necompetența, instanța sesizată a doua oară poate să continue procedura¹³.

26. Tot în Hotărârea Turner, Curtea arată că – în afara excepțiilor prevăzute la articolul 28 alineatul (1) – convenția nu permite unei instanțe să verifice competența instanței dintr-un alt stat contractant¹⁴. Atunci când se

interzice inițierea sau continuarea unei proceduri la instanța dintr-un alt stat contractant prin intermediul unei interdicții de a acționa în justiție, aceasta reprezintă o atingere adusă competenței acelei instanțe, incompatibilă cu sistemul instituit de convenție și care subminează efectul său practic¹⁵. Împrejurarea că această interdicție se adresează părții adverse, iar nu direct instanței străine, nu modifică nicidecum această concluzie¹⁶.

B — *Compatibilitatea „anti-suit injunctions”, în vederea respectării unei convenții de arbitraj, cu Regulamentul nr. 44/2001*

27. Problema decisivă din prezenta cauză este aceea dacă principiile prezentate în Hotărârea Turner se transpun în cazul unor „anti-suit injunctions” în vederea respectării unei convenții de arbitraj.

28. Această problemă nu este afectată de faptul că Hotărârea Turner a fost pronunțată în temeiul Convenției de la Bruxelles, în timp ce prezentei cauze i se aplică *ratione temporis* Regulamentul nr. 44/2001. Astfel, regulamentul trebuie să actualizeze convenția, însă în același timp trebuie să îi mențină structura

11 — Hotărârea Turner (citată la nota de subsol 3, punctul 25).

12 — Hotărârea din 9 decembrie 2003, Gasser (C-116/02, Rec., p. I-14693, punctul 72).

13 — Hotărârea Gasser (citată la nota de subsol 12, punctele 54 și 73).

14 — Hotărârea Turner (citată la nota de subsol 3, punctele 25 și 26).

15 — Hotărârea Turner (citată la nota de subsol 3, punctele 27 și 29).

16 — Hotărârea Turner (citată la nota de subsol 3, punctul 28).

și principiile de bază¹⁷ și să îi asigure continuitatea¹⁸. Într-adevăr, dispozițiile care reglementează sistemul de reglementare și principiul încrederii reciproce, pe care se întemeiază pe acest sistem, sunt în esență nemodificate¹⁹.

29. În special, nu a fost modificată nici excluderea arbitrajului din domeniul de aplicare al Convenției de la Bruxelles, respectiv al regulamentului²⁰. Prin urmare, în cadrul interpretării noțiunii de arbitraj se poate face trimitere atât la lucrările pregătitoare ale convenției, cât și la jurisprudența Curții în acest domeniu.

30. Tocmai ca urmare a excluderii arbitrajului din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001, prevăzută la articolul 1 alineatul (2) litera (d), House of Lords consideră că jurisprudența Turner nu poate fi transpusă în prezenta cauză. Astfel, Curtea a aplicat în mod expres principiul încrederii

reciproce în proceduri care intră în *domeniul de aplicare al convenției*. Arbitrajul include nu numai proceduri de arbitraj, precum recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale, ci și toate procedurile desfășurate la instanțele statale al căror obiect este arbitrajul. Întrucât „anti-suit injunctions” încurajează aplicarea unei proceduri de arbitraj, procedurile care se finalizează prin pronunțarea acestora sunt cuprinse în cadrul excepției prevăzute la articolul 1 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul nr. 44/2001.

1. Cu privire la excluderea arbitrajului din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001

31. Înainte de a interpreta noțiunea de arbitraj prevăzută la articolul 1 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul nr. 44/2001, trebuie să se determine care este procedura în legătură cu care trebuie stabilit domeniul de aplicare al regulamentului.

32. House of Lords, West Tankers și guvernul Regatului Unit pun accentul pe procedura pendinte în Anglia în vederea pronunțării unei „anti-suit injunction”. Acestea prezumă că procedura respectivă nu poate contraveni

17 — Propunerea Comisiei Comunităților Europene din 14 iulie 1999 de Regulament (CE) al Consiliului privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială [COM(1999) 348 final] (JO C 376 E, p. 1, punctele 2.1 și 4.1).

18 — A se vedea considerentul (19) al Regulamentului nr. 44/2001.

19 — În deciziile pronunțate până în prezent în legătură cu Regulamentul nr. 44/2001, Curtea a făcut o simplă trimitere la propria jurisprudență întemeiată pe Convenția de la Bruxelles, în măsura în care dispozițiile nu au fost modificate (a se vedea Hotărârea din 13 iulie 2006, Reisch Montage, C-103/05, Rec., p. I-6827, punctul 22, și Hotărârea din 11 octombrie 2007, Freeport, C-98/06, Rep., p. I-8319, punctele 23 și 39). În sens contrar, a se vedea Hotărârea din 22 mai 2008, Laboratoires Glaxosmithkline (C-462/06, Rep., p. I-3965, punctul 15 și următoarele), întrucât dispozițiile aplicabile privind contractele de muncă au fost modificate.

20 — Articolul 1 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul nr. 44/2001.

regulamentului întrucât ea însăși face parte din cadrul excepției referitoare la arbitraj²¹. În schimb, în opinia instanței de trimitere, efectul interdicției de a acționa în justiție asupra procedurii pendinte la instanța din Siracusa pare a fi lipsit de relevanță.

33. Acest punct de vedere surprinde, întrucât Curtea s-a pronunțat tot în Hotărârea Turner în sensul că acest efect al „anti-suit injunction” asupra procedurii pendinte în străinătate a fost considerat o încălcare a Convenției de la Bruxelles, chiar și atunci când interdicția de a acționa în justiție, în calitate de măsură procedurală, este supusă numai dreptului național²². Prin urmare, nu prezintă importanță dacă procedura de pronunțare a unei „anti-suit injunction” – în speță, procedura pendinte la instanțele engleze – face parte din domeniul de aplicare al regulamentului, ci dacă procedura împotriva căreia această interdicție este pronunțată – în speță, procedura pendinte la instanța din Siracusa – se încadrează în domeniul de aplicare al regulamentului.

34. De asemenea, o încălcare a principiului încrederii reciproce, pe care Curtea l-a considerat în Hotărârea Turner drept un criteriu determinant, nu presupune că este necesar ca atât procedura de pronunțare a unei interdicții de a acționa în justiție, cât și procedura împotriva căreia se pronunță interdicția să se încadreze în domeniul de

aplicare al regulamentului. Dimpotrivă, principiul încrederii reciproce poate fi încălcat și atunci când o decizie a unei instanțe dintr-un stat membru care nu face parte din domeniul de aplicare al regulamentului împiedică o instanță dintr-un alt stat membru să își exercite competențele conferite de regulament.

35. De asemenea, autoritățile unui stat membru nu pot aduce atingere nici efectului util al dreptului comunitar atunci când acționează în temeiul unor competențe care nu sunt reglementate de dreptul comunitar²³. Astfel, potrivit unei jurisprudențe constante, legiuitorii naționali în materie fiscală trebuie să respecte libertățile fundamentale, deși fiscalitatea directă este de competența statelor membre²⁴.

36. De asemenea, cu privire la Convenția de la Bruxelles, în Hotărârea Hagen, Curtea a confirmat deja că aplicarea normelor naționale de procedură – în acea speță era vorba despre condițiile privind admisibilitatea unei acțiuni – nu pot aduce atingere efectului util al convenției²⁵. În această privință, nu prezintă importanță faptul că normele în litigiu în cauza Hagen erau de origine națională și, la

21 — Cu privire la interpretarea noțiunii de arbitraj, House of Lords face trimitere la Hotărârea din 25 iulie 1991, Rich (C-190/89, Rec., p. I-3855), și la Hotărârea din 17 noiembrie 1998, Van Uden (C-391/95, Rec., p. I-7091).

22 — A se vedea Hotărârea Turner (citată la nota de subsol 3, punctul 29).

23 — A se vedea Hotărârea Turner (citată la nota de subsol 3, punctul 29).

24 — A se vedea în special Hotărârea din 13 decembrie 2005, Marks & Spencer (C-446/03, Rec., p. I-10837, punctul 29), Hotărârea din 12 septembrie 2006, Cadbury Schweppes și Cadbury Schweppes Overseas (C-196/04, Rec., p. I-7995, punctul 40), și Hotărârea din 12 decembrie 2006, Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation (C-374/04, Rec., p. I-11673, punctul 36).

25 — Hotărârea din 15 mai 1990 (C-365/88, Rec., p. I-1845, punctul 20). A se vedea și Hotărârea Turner (citată la nota de subsol 3, punctul 29).

prima vedere, nu se încadrau în domeniul de aplicare al Convenției de la Bruxelles, de vreme ce arbitrajul este pur și simplu exclus din domeniul de aplicare al regulamentului.

aderării Danemarcei, a Irlandei și a Regatului Unit:

37. Dimpotrivă, prezintă importanță împrejurarea în care regulamentul se aplică procedurii împotriva căreia este pronunțată interdicția de a acționa în justiție – prin urmare, în speță, procedura pendinte la Siracuză. Dacă această situație nu se regăsește, interdicția de a acționa în justiție nu poate aduce atingere efectului util al regulamentului.

38. House of Lords, West Tankers și guvernul Regatului Unit consideră că atunci când părțile au convenit în contract să supună litigiile în mod exclusiv arbitrajului, acest raport juridic este exclus în totalitate, de la bun început, de la soluționarea de către instanțele statale – cu excepția instanțelor de la locul tribunalului arbitral. Dacă această opinie ar fi exactă, o „anti-suit injunction”, care produce efecte asupra unei proceduri pendinte la o instanță statală, nu poate fi în realitate analizată în lumina regulamentului.

39. Cu toate acestea, de mai mult timp, în doctrina anglo-saxonă și în cea continentală există opinii diferite cu privire la faptul dacă excluderea arbitrajului trebuie interpretată în sens larg, după cum s-a arătat deja în raportul prezentat de profesorul Schlosser cu ocazia

„În cursul dezbaterilor referitoare la interpretarea dispozițiilor articolului 1 al doilea paragraf punctul 4 [din Convenția de la Bruxelles], examinarea acestei probleme a dat naștere la poziții diferite și ireconciliabile. Potrivit primului punct de vedere, susținut în esență de delegația Regatului Unit, această dispoziție privește toate litigiile pentru soluționarea cărora s-a convenit, într-o modalitate încă validă, asupra competenței unui tribunal arbitral, inclusiv toate litigiile subsecvente aferente procedurii de arbitraj prevăzute. Potrivit celui alt punct de vedere, susținut de statele membre fondatoare ale Comunității Economice Europene, arbitrajul privește procedurile care se desfășoară la instanțele statale numai dacă se raportează la proceduri de arbitraj, indiferent dacă sunt terminate, în curs de desfășurare sau viitoare”²⁶.

40. Aceste opinii divergente pot produce efecte asupra recunoașterii și executării deciziilor pe care, în opinia instanței din statul în

26 — Schlosser, P., Raport privind Convenția de aderare a Regatului Danemarcei, a Irlandei și a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord la Convenția privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, precum și la Protocolul privind interpretarea acestei convenții de către Curte (JO 1979, C 59, p. 71, punctul 61). Cu privire la acest aspect, a se vedea Concluziile avocatului general Darmon prezentate la 19 februarie 1991 în cauza Rich (hotărâre citată la nota de subsol 21, punctul 23) și Concluziile avocatului general Léger prezentate la 10 iunie 1997 în cauza Van Uden (hotărâre citată la nota de subsol 21, punctele 40 și următoarele).

care se solicită recunoașterea, o instanță dintr-un stat membru le-a pronunțat cu nerespectarea clauzei de arbitraj²⁷. În plus, acestea se referă în general la problema competenței instanței de a examina validitatea și aplicabilitatea clauzei de arbitraj.

41. Potrivit punctului de vedere împărtășit de House of Lords, competența de a clarifica acest aspect aparține numai tribunalului arbitral și instanțelor statale de la locul acestuia, care susțin activitatea tribunalului arbitral. Astfel, în litigiul din acțiunea principală, High Court nu numai că a pronunțat o interdicție de a acționa în justiție, ci, în plus, a constatat că litigiul rezulta din contractul de navlosire. În continuare, a admis legătura dintre asigurători și clauza de arbitraj, care într-adevăr, deși nu sunt părți la contract, invocă drepturi ce rezultă din contract.

42. Dimpotrivă, potrivit abordării europene continentale, cererea de reparare a prejudiciilor intră, în principiu, în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001, iar instanța din Siracusa – sub rezerva excepției de arbitraj – este competentă în calitate de instanță a locului în care s-a produs prejudiciul, potrivit articolului 5 alineatul (3). În cazul în care pârâtul în acest proces ridică în mod întemeiat excepția de arbitraj, potrivit articolului II alineatul (3) din Convenția de la New York, instanța va fi obligată să trimită cauza la tribunalul arbitral.

43. Diferența determinantă dintre cele două opinii constă, așadar, în faptul că, potrivit primei opinii, excluderea arbitrajului se interpretează în sens larg: atât timp cât este invocată existența unei clauze compromisorii, toate litigiile din raportul juridic se supun exclusiv arbitrajului, în pofida obiectului material al procedurii. Numai tribunalul arbitral și instanțele de la locul acestuia au dreptul să verifice competența.

44. Punctul de vedere contrar se întemeiază în primul rând pe obiectul material. În cazul în care acesta intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001, atunci, în principiu, o instanță competentă este autorizată să aprecieze incidența excepției, potrivit articolului 1 alineatul (2) litera (d), și, în urma aprecierii sale privind efectul și aplicarea clauzei de arbitraj, decide dacă este cazul să trimită cauza la tribunalul arbitral sau să se pronunțe ea însăși pe fond.

45. În plus, modul de redactare a articolului 1 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul nr. 44/2001 nu oferă nicio clarificare evidentă cu privire la interpretarea care este preferată. Prin utilizarea noțiunii de arbitraj se poate însă concluziona în sensul că se pot exclude din domeniul de aplicare al regulamentului nu numai o procedură unică de arbitraj, ci și procedurile subsecvente pendinte la instanțele statale.

27 — A se vedea Raportul Schlosser (citat la nota de subsol 26, punctul 62).

46. Recurgerea la lucrările pregătitoare ale dispoziției anterioare din Convenția de la Bruxelles confirmă această interpretare. Rapoartele Jenard²⁸ și Evrigenis și Kerameus²⁹ explică motivele privind excluderea arbitrajului din domeniul de aplicare al Convenției de la Bruxelles, deși Tratatul CEE a prevăzut arbitrajul în fostul articol 220 [în prezent articolul 65 litera (a) a treia liniuță CE]. Potrivit acestor rapoarte, dispoziția privind excluderea arbitrajului [articolul 1 alineatul (2) punctul 4] din Convenția de la Bruxelles a fost introdusă în vederea respectării acordurilor existente deja în această materie – în special Convenția de la New York.

47. Convenția de la New York conține dispoziții care trebuie respectate nu numai de arbitrii propriu-ziși, ci și de instanțele din același stat, precum dispozițiile privind îndrumarea părților dintr-un litigiu la arbitraj sau cele privind recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale de instanțele unui stat contractant. De asemenea, după cum se recomandă prin modul de redactare, părțile la Convenția de la Bruxelles au dorit să excludă din domeniul de aplicare și procedura de arbitraj, în afară de arbitraj considerat domeniu general, inclusiv procedurile inițiate la instanțele statale care se află în legătură cu arbitrajul³⁰.

28 — Jenard, P., Raport referitor la Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 1979, C 59, p. 1, capitolul III secțiunea IV punctul D).

29 — Evrigenis și Kerameus, Raport privind aderarea Republicii Elene la Convenția CE privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 1986, C 298, p. 1, 10, punctul 35).

30 — Hotărârea Rich (citată la nota de subsol 21, punctul 18) și Hotărârea Van Uden (citată la nota de subsol 21, punctul 31).

48. În Raportul Schlosser³¹ se menționează în mod exemplificativ următoarele situații: procedurile de desemnare sau de recuzare a arbitrilor, stabilirea locului de arbitraj sau prorogarea termenului de pronunțare a sentinței arbitrale. De asemenea, o decizie a unei instanțe, care constată validitatea sau lipsa de validitate a unei convenții arbitrale sau pe baza căreia dispune ca părțile să nu continue o procedură de arbitraj, nu intră în domeniul de aplicare al Convenției de la Bruxelles. În plus, Convenția de la Bruxelles nu se aplică procedurilor și deciziilor privind cererile de anulare, de modificare, de recunoaștere și de executare a sentințelor arbitrale³².

49. Pentru diferențierea unor asemenea proceduri care au ca obiect arbitrajul, în raportul întocmit de Evrigenis și Kerameus se arată³³:

„În schimb, din aceasta trebuie să reiasă că intră în domeniul de aplicare al convenției aprecierea efectului validității unei convenții arbitrale invocate de o parte în scopul invocării necompetenței instanței la care este chemată în judecată potrivit convenției.”

31 — Raportul Schlosser (citat la nota de subsol 26, punctul 61).

32 — Raportul Schlosser (citat la nota de subsol 26, punctul 64 și următoarele).

33 — Citat la nota de subsol 29, punctul 35.

50. În Hotărârea Rich³⁴, Curtea a reluat această diferențiere între obiectul procedurii și chestiunile prealabile:

„Pentru a stabili dacă un litigiu intră în domeniul de aplicare al convenției, trebuie luat în considerare numai obiectul litigiului. În cazul în care, pe baza obiectului acestuia, precum desemnarea unui arbitru, litigiul este exclus din domeniul de aplicare al convenției, existența unei chestiuni prealabile asupra căreia trebuie să se pronunțe instanța pentru a soluționa acest litigiu nu poate justifica aplicarea convenției, indiferent de conținutul acestei chestiuni prealabile”.

51. În prezenta cauză, pârâtul a susținut că, în realitate, chestiunea prealabilă privind existența unei convenții de arbitraj valide este determinantă. Cu toate acestea, în opinia Curții, aplicarea normei de excludere în funcție de existența unei chestiuni prealabile care poate fi invocată în orice moment de către părți încalcă principiul securității juridice³⁵.

52. După cum Curtea s-a pronunțat în Hotărârea Van Uden, încadrarea unei proceduri în domeniul de aplicare al convenției, respectiv al Regulamentului nr. 44/2001,

trebuie stabilită, așadar, în funcție de obiectul material al litigiului³⁶.

53. În litigiul pendinte la instanța din Sira-cuza, Allianz și alții invocă, în temeiul subrogației, dreptul la despăgubire a prejudiciului cauzat de asiguratul Erg Petrol ca urmare a coliziunii dintre Front Comor și ambarcader. Prin urmare, obiectul constă într-o cerere de despăgubire de natură delictuală (posibil și contractuală), care intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001, iar nu al arbitrajului.

54. Existența și aplicabilitatea clauzei de arbitraj constituie o simplă chestiune prealabilă pe care instanța sesizată trebuie să o soluționeze în cadrul verificării propriei competențe. Chiar și atunci când se dorește ca această chestiune se fie considerată că intră în domeniul arbitrajului³⁷, calitatea sa de chestiune prealabilă nu poate modifica

34 — Hotărârea Rich (citată la nota de subsol 21, punctul 26).

35 — Hotărârea Rich (citată la nota de subsol 21, punctul 27).

36 — Hotărârea Van Uden (citată la nota de subsol 21, punctele 33 și 34).

37 — În cauza Rich, argumentul pârâtului a constat tocmai în faptul că chestiunea prealabilă corespunzătoare intra în domeniul de aplicare al convenției și avea drept efect includerea procedurii în ansamblu. În final, Curtea nu a soluționat această chestiune prealabilă întrucât nu prezenta importanță privind includerea sau excluderea procedurii din domeniul de aplicare al convenției.

încadrarea procedurii al cărei obiect intră în domeniul de aplicare al regulamentului³⁸. Nu este necesar să se soluționeze modul de apreciere a unei proceduri care privește o problemă de fond³⁹.

— Instanța unui stat contractant a fost sesizată cu un litigiu privind o problemă asupra căreia părțile au încheiat o convenție în sensul acestui articol.

— Instanța sesizată nu constată că această convenție este caducă, inoperantă sau nesusceptibilă de a fi aplicată.

55. Pe de altă parte, faptul că instanța competentă să se pronunțe asupra obiectului procedurii în temeiul Regulamentului nr. 44/2001 apreciază și chestiunea prealabilă privind existența și aplicabilitatea clauzei arbitrale este conform cu Convenția de la New York. Articolul II alineatul (3) din Convenția de la New York obligă instanțele statale să îndrume părțile la arbitraj numai în trei condiții:

— Obiectul litigiului este susceptibil în general să fie soluționat pe cale arbitrală. Dacă această situație nu se regăsește, statul contractant (și instanțele acestuia) nu sunt obligate să recurgă la recunoașterea și executarea potrivit articolului II alineatul (1) din Convenția de la New York.

56. Potrivit Convenției de la New York, orice instanță sesizată are dreptul ca, înainte de a trimite cauza la tribunalul arbitral, să verifice existența acestor trei condiții. Din convenție nu reiese că această competență aparține numai tribunalului arbitral sau instanțelor statale de la locul acestuia. Întrucât excluderea arbitrajului din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001 servește obiectivului de a nu restrânge aplicarea Convenției de la New York, limitarea domeniului de aplicare al regulamentului nu trebuie să depășească ceea ce se prevede în această convenție.

57. În Hotărârea Gasser, Curtea a recunoscut că o instanță sesizată ulterior nu poate nici să aprecieze examinarea competenței efectuată de prima instanță sesizată cu același obiect, atunci când existența unei clauze atributive de jurisdicție este invocată în favoarea instanței sesizate ulterior⁴⁰. După cum Comisia arată în mod pertinent, se deduce astfel principiul

38 — A se vedea în acest sens Hotărârea Rich (citată la nota de subsol 21, punctul 27).

39 — În Raportul Schlosser (citată la nota de subsol 26, punctul 64) se arată: „De asemenea, Convenția nu se aplică deciziilor judiciare de constatare a validității sau a nulității unei clauze compromisorii sau prin care se dispune ca părțile să nu continue o procedură de arbitraj ca urmare a lipsei de validitate a acesteia”. Acest fragment este citat de Curte în Hotărârea Van Uden (citată la nota de subsol 21, punctul 32).

40 — Hotărârea Gasser (citată la nota de subsol 12, punctul 13).

general potrivit căruia orice instanță este în principiu autorizată să își aprecieze propria competență (competență-competență). Invo-carea unei convenții divergente a părților – anterior o convenție atributivă de compe-tență, în prezent o clauză de arbitraj – nu poate împiedica instanța sesizată să își exer-cite această competență.

litigiu în care acțiunea principală fusese, pe fond, supusă arbitrajului. În acel context, Curtea a statuat că atunci când părțile au exclus în mod valabil un litigiu rezultat dintr-un contract de la competența instanțelor statale pentru a fi trimis unui tribunal arbitral, în sensul Convenției de la Bruxelles nicio instanță statală nu este competentă să soluționeze litigiul pe fond ⁴².

58. Aceasta include dreptul de examinare a validității sau a aplicabilității convenției, calificate drept chestiuni prealabile. În cazul în care s-ar interzice instanței aprecierea chestiunii prealabile corespunzătoare, o parte s-ar putea sustrage de la procedură prin simpla invocare a unei convenții de arbitraj. În același timp, prin invocarea lipsei de validitate sau a inaplicabilității convenției, reclamantului care a sesizat instanța i s-ar refuza accesul la instanța statală. Această ipoteză contravine principiului protecției jurisdicționale efective care, potrivit unei jurisprudențe constante, aparține principiilor generale de drept comunitar și drepturilor fundamentale protejate în Comunitate ⁴¹.

59. Nici din Hotărârea Van Uden nu rezultă o soluție diferită. În acea cauză, Curtea a trebuit să se pronunțe cu privire la competența de instituire a unor măsuri provizorii într-un

60. Această considerație este cu siguranță exactă. Cu toate acestea, temeiul competenței exclusive a tribunalelor arbitrale este condiționată tocmai de existența unei convenții de arbitraj valide, care să cuprindă obiectul litigiului respectiv. Din Hotărârea Van Uden nu reiese că aprecierea chestiunilor prealabile cu privire la acest aspect nu este de compe-tența instanțelor statale.

61. Nu reiese nici motivul pentru care această examinare trebuie să fie rezervată numai tribunalului arbitral întrucât competența acestuia se apreciază atât în funcție de validitatea și de aplicabilitatea convenției de arbitraj, cât și în funcție de competența unei instanțe statale dintr-un alt stat membru. Faptul că dreptul locului în care este situat tribunalul arbitral a fost ales drept legea aplicabilă contractului nu poate conferi tribu-nalului arbitral dreptul exclusiv să examineze clauza de arbitraj. Astfel, instanța dintr-un alt stat membru – în speță, instanța din Sira-cuza – este în principiu în măsură să aplice dreptul străin, ceea ce, de altfel, potrivit dreptului internațional privat, nu reprezintă un caz neobișnuit.

41 — A se vedea Hotărârea din 15 mai 1986, Johnston, (222/84, Rec., p. 1651, punctele 18 și 19), Hotărârea din 25 iulie 2002, Unión de Pequeños Agricultores/Consiliul (C-50/00 P, Rec., p. I-6677, punctul 39), și Hotărârea din 13 martie 2007, Unibet (C-432/05, Rep., p. I-2271, punctul 37). Cu privire la garantarea dreptului la o protecție jurisdicțională efectivă, a se vedea articolele 6 și 13 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (semnată la Roma la 4 noiembrie 1950), precum și articolul 47 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (proclamată la Nisa la 7 decembrie 2000, JO C 364, p. 1).

42 — Hotărârea Van Uden (citată la nota de subsol 21, punctul 24).

62. În sfârșit, trebuie arătat că împrejurarea că părțile au încheiat deja o convenție de arbitraj nu este suficientă pentru a exclude un raport juridic din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001. Dimpotrivă, regulamentul se aplică atunci când obiectul material al procedurii intră în domeniul său de aplicare. Acest aspect este independent de chestiunea prealabilă invocată la instanța sesizată a se pronunța, dacă nu are competență în temeiul unei clauze de arbitraj și dacă trebuie să trimită litigiul la instanța arbitrală, potrivit Convenției de la New York. O interdicție impusă unei părți în această situație de a introduce sau de continua procedura la instanța statală a unui stat membru reprezintă o ingerință într-o procedură care intră în domeniul de aplicare al regulamentului.

2. O justificare prin considerații legate de realitatea practică a procedurii de arbitraj?

63. În opinia House of Lords, prezintă importanță, înainte de toate, realitatea practică a procedurii arbitrale ca metodă de soluționare în litigiile comerciale, care impune instanțelor engleze să adopte interdicții de a acționa în justiție în susținerea arbitrajului.

64. Cu privire la acest aspect, instanța de trimitere arată că instanțele statale trebuiau să

respecte autonomia părților de a decide ca litigiile să fie supuse unui arbitraj privat. Părțile au dorit să excludă să fie angajate în proceduri îndelungate la instanțele statale. Prin alegerea locului arbitrajului, operatorii economici au avut în vedere faptul că instanțele din acel loc dispun de mijloace procesuale eficiente în susținerea arbitrajului. Celelalte state au libertatea să confere instanțelor proprii instrumente corespunzătoare și să crească astfel atractivitatea locului de soluționare pe calea arbitrajului.

65. În sfârșit, House of Lords face trimitere la dezavantajele concurențiale ale alegerii locului de arbitraj la Londra, în raport cu locuri precum New York, Bermude sau Singapore, în special atunci când, în mod contrar tribunalelor arbitrale situate în acele locuri, instanțele engleze nu mai sunt în măsură să pronunțe „anti-suit injunctions”.

66. Mai întâi, trebuie amintit că încălcarea dreptului comunitar nu se poate justifica prin motive pur economice⁴³. Dimpotrivă, în cadrul interpretării regulamentului se poate avea în vedere protecția principiului autonomiei părților, după cum Curtea s-a pronunțat

43 — Cu privire la limitările libertăților fundamentale, a se vedea Hotărârea din 25 iulie 1991, *Collectieve Antennevoorziening Gouda* (C-288/89, Rec., p. I-4007, punctul 10), Hotărârea din 28 aprilie 1998, *Kohl* (C-158/96, Rec., p. I-1931, punctul 31), și Hotărârea din 17 martie 2005, *Kranemann* (C-109/04, Rec., p. I-2421, punctul 34).

în legătură cu convențiile atributive de jurisdicție⁴⁴ și după cum subliniază considerentul (14) al regulamentului în contextul de față. Chiar și atunci când arbitrajul – spre deosebire de convențiile atributive de jurisdicție – nu intră în domeniul de aplicare al regulamentului, din lucrările pregătitoare ale acestei norme reiese că normele internaționale privind arbitrajul nu trebuie să fie limitate prin Regulamentul nr. 44/2001⁴⁵.

67. Cu toate acestea, interpretarea pe care am prezentat-o respectă autonomia părților și nu aduce atingere funcționării arbitrajului. Se poate recurge la procedura în fața unei instanțe statale care nu se află la locul de arbitraj numai atunci când părțile au puncte de vedere contrare cu privire la validitatea clauzei arbitraj și la aplicabilitatea acesteia în litigiu. În această situație, nu reiese cu destulă claritate dacă există voința concordantă a părților de a supune litigiul arbitrajului.

68. În cazul în care, ca urmare a aprecierii efectuate de instanța statală, rezultă că o clauză de arbitraj este validă și se aplică litigiului, Convenția de la New York impune trimiterea cauzei la tribunalul arbitral. În consecință, nu există riscul vreunei eludări a arbitrajului. Desigur, sesizarea unei instanțe statale reprezintă un pas procedural suplimentar. Cu toate acestea, pentru motivele menționate nu se poate refuza accesul la instanțele competente în temeiul Regula-

tului nr. 44/2001 unei părți care consideră că nu este legată de clauza de arbitraj.

69. În cazul în care, ca urmare a interdicției de a acționa în justiție este posibil ca eventualele instanțe competente să nu fie sesizate, astfel încât există în plus pericolul ca aceste instanțe să refuze ulterior recunoașterea și executarea sentinței arbitrale, în temeiul articolului V din Convenția de la New York. În mod similar, o asemenea interdicție poate să conducă astfel la rezultate nesatisfăcătoare din punctul de vedere al economiei procedurale.

70. Este adevărat că se poate ajunge la o divergență cu privire la aplicabilitatea clauzei de arbitraj între, pe de o parte, deciziile tribunalului arbitral, respectiv ale instanțelor statale de la locul acestuia, și, pe de altă parte, deciziile instanțelor dintr-un alt stat membru care sunt competente, potrivit regulamentului, prin prisma obiectului procedurii. În opinia House of Lords, în situația în care atât tribunalul arbitral, cât și instanța statală se declară competente, se poate ajunge la pronunțarea unor decizii divergente pe fond.

71. În domeniul de aplicare al regulamentului, pronunțarea în două state membre a unor decizii ireconciliabile trebuie redusă la minimum. După cum arată în mod special guvernul francez, articolele 27 și 28 din Regulamentul nr. 44/2001 asigură o coordo-

44 — A se vedea Hotărârea din 9 noiembrie 1978, Meeth (23/78, Rec., p. 2133, punctul 5), și Hotărârea din 9 noiembrie 2000, Coreck (C-387/98, p. I-9337, punctul 14).

45 — A se vedea punctul 46 de mai sus.

nare în cazul unor conflicte de competență între instanțele naționale din două state membre. Întrucât arbitrajul nu intră în domeniul de aplicare al regulamentului, la ora actuală nu există însă mecanisme de armonizare între competența tribunalelor arbitrale și competența instanțelor statale.

72. Cu toate acestea, o interdicție unilaterală de a acționa în justiție nu constituie o măsură adecvată pentru a remedia această situație. În special, atunci când alte state membre ar urma exemplul englez și ar institui de asemenea interdicții de a acționa în justiție, s-ar ajunge la interdicții reciproce. În final, jurisdicția care își impune voința ar putea pronunța sancțiuni

mai mari pentru nerespectarea acestei interdicții.

73. În locul adoptării unei soluții prin mijloace de constrângere se impune o soluție juridică. Prin urmare, remediul poate consta numai în introducerea arbitrajului în sistemul Regulamentului nr. 44/2001. Până la acel moment, va fi necesară acceptarea unor decizii divergente. Cu toate acestea, trebuie arătat încă o dată că aceste cazuri reprezintă excepții. În cazul în care clauza de arbitraj este formulată în mod clar și neechivoc cu privire la validitatea acesteia, instanțele statale nu dispun de niciun motiv pentru a nu îndruma părțile la tribunalul arbitral sesizat în conformitate cu Convenția de la New York.

V — Concluzie

74. Având în vedere considerațiile de mai sus, propunem să se răspundă la întrebarea preliminară adresată de House of Lords după cum urmează:

„Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și

comercială se opune unei somații pronunțate de o instanță a unui stat membru prin care i se interzice unei persoane să inițieze sau să continue o procedură la instanțele dintr-un alt stat membru pentru motivul că, în opinia instanței, o asemenea procedură încalcă o convenție de arbitraj.”